Eerste termijn programmabegroting 2027-2030 Democraten Roerdalen

Voorzitter,

Voor ons ligt de Programmabegroting 2027-2030. Voorafgaand aan de behandeling hebben wij technische vragen gesteld en daarop antwoorden ontvangen. Dank aan het college en de ambtelijke organisatie voor de beantwoording hiervan.
In deze eerste termijn gaan wij de technische vragen niet opnieuw stellen. Op een aantal antwoorden willen wij wél doorvragen, omdat ze naar onze mening nog onvoldoende duidelijkheid geven over de keuzes, gevolgen en uitvoering.

Financieel perspectief

Uit de beantwoording blijkt dat 2027 sluitend wordt gemaakt door een onttrekking van afgerond € 778.000 aan de algemene reserve. Zonder deze inzet bedraagt het structurele saldo voor 2027 € 763.000 negatief. Vanaf 2028 zijn bovendien tekorten voorzien.

Tegelijkertijd verwijst het college naar de kerntakendialoog als belangrijk instrument om richting de Kadernota 2028 tot keuzes te komen.

Daarover hebben wij nog een aantal vervolgvragen:
Kan het college verduidelijken welk concreet eindproduct de raad van de kerntakendialoog ontvangt? Worden daarbij verschillende scenario's voorgelegd waarbij per scenario zowel de financiële gevolgen als de maatschappelijke gevolgen inzichtelijk worden gemaakt? Kan het college dan ook bevestigen dat de uitkomsten van de kerntakendialoog tijdig beschikbaar zijn om daadwerkelijk te worden betrokken bij de Kadernota 2028, en niet pas bij de daaropvolgende programmabegroting?

Welke financiële ontwikkelingen ziet het college op dit moment als de grootste onzekerheden richting 2028 die nog niet volledig in het huidige meerjarenbeleid zijn verwerkt?

In de begroting is voor 2027 een opbrengst uit de forensenbelasting geraamd. Uit de beantwoording van de technische vragen blijkt dat ten tijde van de beantwoording het aantal belastingplichtigen nog in kaart werd gebracht. Kan het college aangeven wat de meest actuele stand van zaken is ten aanzien van het aantal belastingplichtigen, de verwachte opbrengst en de netto-opbrengst na aftrek van uitvoeringskosten? Mochten er nog geen cijfers bekend zijn ten tijde van beantwoording, kan deze informatie dan zodra deze bekend is met ons worden gedeeld?

Programma 1 veilige dorpen
Uit de eerdere beantwoording blijkt dat 2 tot 3 fte beschikbaar komt voor de combinatie van verenigingsondersteuning en buurtsportcoaches. Iets wat wij als Democraten Roerdalen graag willen steunen. Echter zouden wij graag meer duidelijkheid krijgen over wat die capaciteit concreet moet opleveren.

Welke concrete resultaten verwacht het college eind 2027 van de versterkte verenigingsondersteuning? Wordt daarbij bijgehouden hoeveel verenigingen gebruikmaken van deze ondersteuning, met welke vragen zij zich melden en in hoeverre de ondersteuning daadwerkelijk tot een oplossing leidt? Op welk moment wordt de raad geïnformeerd over de resultaten?

De begroting zet in op onder andere ondersteuningsplekken in de dorpen, een sociale kaart en een Quiet Community. Kan het college verduidelijken hoe wordt voorkomen dat hierdoor verschillende

nieuwe toegangspunten naast elkaar ontstaan, waardoor inwoners juist niet meer weten waar zij terechtkunnen?

Ook vroegen wij naar de uitkomsten van de dementie scan, en volgens u worden "de uitkomsten van de scan 'Hoe dementievriendelijk is je gemeente?' gebruiken we om te bepalen welke aanpassingen of ontwikkelingen nodig zijn om de ondersteuning voor inwoners met dementie te versterken en de samenredzaamheid in de wijk te vergroten"

Uw reactie hierop was dat: “De informatie van de scan wordt op dit moment verwerkt door de belangenbehartiger van Alzheimer Nederland. Wij hebben de uitkomst van de scan nog niet ontvangen maar verwachten deze in het laatste kwartaal van dit jaar”.
Aangezien de uitkomsten van de scan nog niet zijn verwerkt, blijft bij ons de vraag om ons de uitkomsten van de scan te verstrekken zodra deze binnen zijn.

De aanbestedingsprocedure is gestart voor de vernieuwing van het Ploensjbad. Waarom is deze aanbesteding nu pas van start gegaan en niet al eerder in het seizoen? Wanneer verwacht het college dat de vernieuwing van het Ploensjbad volledig is afgerond en in gebruik is volgens de beoogde situatie? Zijn er op dit moment nog risico's die deze planning kunnen beïnvloeden en zo ja, welke? Onzes inziens was het logischer geweest als meteen na het einde van het zwemseizoen was gestart met de vernieuwing. Kan het college toezeggen dat de vernieuwing van het Ploensjbad voor 1 mei 2027 is afgerond?

Programma 2 Participatie, ondersteuning en zorg.
Een belangrijk uitgangspunt in de begroting is versterking van de sociale basis en preventie, zodat ondersteuning eerder kan plaatsvinden en zwaardere zorg waar mogelijk wordt voorkomen. Dat uitgangspunt begrijpen wij en kunnen wij alleen maar onderschrijven! Maar hoe gaan wij als gemeente Roerdalen straks vaststellen dat deze beweging ook heeft plaatsgevonden? Welke indicatoren gaat het college gebruiken om te beoordelen of de versterking van de sociale basis leidt tot het eerder ondersteunen van inwoners en waar mogelijk het voorkomen van duurdere zwaardere zorg?

Programma 3 Veilige dorpen
Crisisbeheersing en noodsteunpunten; Uit de beantwoording blijkt dat in de eerste helft van 2027 noodstroomvoorziening bij het gemeentehuis wordt gerealiseerd en dat continuïteitsplannen worden opgesteld en getest. Dat geeft duidelijkheid over de gemeentelijke organisatie. Maar wanneer verwacht het college duidelijkheid te hebben over de inrichting en locaties van noodsteunpunten in de verschillende dorpen? Wordt daarbij onderzocht in hoeverre bestaande maatschappelijke accommodaties hiervoor kunnen worden gebruikt?

In de beantwoording van de technische vragen worden verschillende maatregelen genoemd voor onder andere beheersing van natuurbranden en hoogwater. Echter missen wij hier wat er concreet uitgevoerd gaat worden in 2027. Kan het college verduidelijken welke maatregelen in 2027 daadwerkelijk worden uitgevoerd en welke maatregelen nog afhankelijk zijn van overleg, financiering of besluitvorming door andere partijen?

Programma 4 Economie, natuur, toerisme en duurzaamheid
VAB’s oftewel vrijkomende agrarische bebouwingen, het beleid hierover wordt in 2027 voorbereid. Wat wil het college met dit nieuwe VAB-beleid concreet verbeteren ten opzichte van de huidige situatie? Wordt bij het opstellen ervan expliciet onderzocht waar de huidige regelgeving initiatieven van agrariërs en ondernemers onnodig belemmert?

De technische beantwoording maakt duidelijk dat er gekeken wordt naar onder andere energieopslag en energiegemeenschappen. De richting die hiermee wordt gegeven is ons duidelijk, echter missen we de concretisering op sommige punten.

Welke concrete projecten verwacht het college in 2027 op het gebied van lokale energieopslag of energiegemeenschappen te kunnen starten of ondersteunen? Wordt hiermee ook bepaald welke initiatieven er ook daadwerkelijk kansrijk zijn? Wij als Democraten Roerdalen willen oproepen dat er wordt voorkomen dat kansrijke lokale initiatieven blijven hangen in pilots en onderzoeken, maar juist samen met initiatiefnemers wordt onderzocht welke ontwikkelingen passend en wenselijk zijn voor de betreffende locatie en haar omgeving? Kan het college dit toezeggen?

Programma 5 woonomgeving
De eerdere beantwoording maakt duidelijk dat de ambitie van 500 woningen in de periode 2025 tot en met 2028 waarschijnlijk naar beneden moet worden bijgesteld. Wij, Democraten Roerdalen, willen hier graag meer grip op krijgen. Wanneer verwacht het college een realistische nieuwe prognose te kunnen geven voor het aantal woningen dat eind 2028 daadwerkelijk wordt opgeleverd? Daarnaast werkt de netcongestie bij woningbouw ook niet erg mee in het realiseren van onze gemeentelijke ambitie. Het is dan ook belangrijk om te benoemen dat de gemeente € 50.000 beschikbaar stelt voor onderzoeken naar alternatieve energievoorzieningen. Aan de hand van welke criteria wordt bepaald bij welk woningbouwproject zo'n onderzoek wordt gestart?

Binnen programma 5 hebben we nog aanvullende vragen over de sloop van de geitenhouderij. Wanneer de sloop van de geitenhouderij opnieuw vertraging oploopt, welke mogelijkheden heeft de gemeente dan om voortgang af te dwingen? En binnen welke termijn verwacht het college dat de locatie daadwerkelijk gesloopt en opgeleverd zal zijn?

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en groen
Voor 2027 staat een aanzienlijk investeringsprogramma gepland. Tegelijkertijd weten we uit eerdere jaren dat projecten kunnen doorschuiven om wat voor reden dan ook. Voor ons als Democraten Roerdalen is daarom niet alleen relevant wat financieel beschikbaar wordt gesteld, maar vooral hoeveel de organisatie daadwerkelijk kan uitvoeren. Welke projecten uit het investeringsprogramma beschouwt het college op dit moment als projecten met een verhoogd risico op vertraging? Overweegt het college om projecten nadrukkelijker te prioriteren wanneer gedurende 2027 blijkt dat er projecten niet uitvoerbaar zijn?

Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening
Vanuit beantwoording wordt ingegaan op de één-loketgedachte en op een betere borging van bereikbaarheid en overdracht bij ziekte en vakantie. Op welke wijze wordt in 2027 gemeten of inwoners daadwerkelijk een verbetering van de gemeentelijke dienstverlening ervaren?

Algemene middelen
Onze vragen in deze eerste termijn zijn bewust vooral gericht op verduidelijking. De technische beantwoording heeft op veel onderwerpen duidelijk gemaakt wat het college wil doen en welke middelen daarvoor beschikbaar worden gesteld. Nogmaals onze dank voor de waardevolle beantwoording. Voor een goede politieke beoordeling van de begroting willen wij in een aantal gevallen nog scherper krijgen.

Wat het beoogde resultaat is, wanneer dat resultaat bereikt moet zijn, hoe het wordt gemeten, welke risico's het college ziet en wanneer de raad opnieuw aan zet is.

Daarom tot slot nog een overkoepelende vraag.

Welke drie uitvoeringsrisico's ziet het college zelf als de grootste risico's voor het daadwerkelijk realiseren van deze begroting in 2027?

Tot slot voorzitter,

Deze begroting laat zien dat er ook in 2027 volop wordt gewerkt aan de toekomst van onze dorpen en onze inwoners. Dat waarderen wij. Met onze vragen willen we vooral beter begrijpen hoe de ambities worden vertaald naar concrete en haalbare resultaten. Niet om op voorhand tot een oordeel te komen, maar juist om straks een zorgvuldige politieke afweging te kunnen maken. Wij danken het college en de ambtelijke organisatie voor de voorbereiding tot nu toe en zien de beantwoording met belangstelling tegemoet. De antwoorden vormen voor ons de basis om in de tweede termijn verder te spreken over de keuzes die voorliggen en de koers die we gezamenlijk voor Roerdalen willen varen.